

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius

Vilnius
2014-01-13

PASIŪLYMAS

Sankcijų skyrimo taisyklių projektui

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), 2013 m. gruodžio 16 d. viešajai konsultacijai pateikė Sankcijų skyrimo taisyklių projektą (toliau – Projektas). UAB „GECO investicijos“, susipažinusi su Projektu, telkia žemiau nurodytas pastabas.

Projekto 16 dalyje abstrakčiai nurodoma, kad Komisija skiria energetikos įmonėms pinigines baudas už:

„<...> 16.5. veiklos saugumo ir patikimumo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų (sistemos naudotojų) nediskriminavimo principų pažeidimą.“

Siūlome patikslinti Projekto 16.5 punkto nuostatą nurodant, kokiais konkrečiai atvejais Komisija skiria pinigines baudas energetikos įmonėms už sąžiningos konkurencijos principų pažeidimus. Tokį savo siūlymą grindžiame žemiau išdėstytais motyvais.

Energetikos įstatymo 8 str. 9 dalis numato, kad Komisija:

- 1) prižiūri rinkos atvėrimo ir konkurencijos didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje mastą ir veiksmingumą <...> taip pat pagal kompetenciją konkurencijos išskraipymo ar apribojimo energetikos veikloje atvejus;
- 2) prižiūri, ar nepasitaiko konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos <...> apie tokią praktiką praneša Konkurencijos tarybai;
- 3) atlieka rinkos tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją energetikos sektoriuje ir didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems asmenims užkirsti kelią piktnaudžiauti šia įtaka.

Be to, pagal Energetikos įstatymo 34 straipsnio 3 dalį Komisija išankstine privaloma skundų ir ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja energetikos įmonių skundus ir ginčus dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl teisės energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir sistemomis nesuteikimo, dėl prisijungimo, energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, kainų ir tarifų taikymo.

Pažymėtina, kad daugelis aukščiau išvardintų energetikos įmonių veiksmų gali pažeisti sąžiningos konkurencijos principus. Pavyzdžiui, Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 25 straipsnio 2 dalis numato, kad „Šilumos tiekėjas privalo supirkti visą pigiau už jo paties iš atsinaujančių energijos išteklių pagamintą šilumos energiją iš nepriklausomų šilumos gamintojų, kurių šilumos gamybos įrenginiai yra prijungti prie šilumos perdavimo tinklų, išskyrus atvejus, kai nepriklausomų šilumos iš atsinaujančių energijos išteklių gamintojų pagaminamas šilumos kiekis viršija aprūpinimo šiluma sistemos vartotojų šilumos poreikį.“ Tačiau tam, kad nepriklausomas šilumos gamintojas galėtų parduoti jo gaminamą šilumą, gamintojui būtina prisijungti prie vielinio šilumos tiekėjo šilumos tiekimo tinklų, gauti prisijungimo sąlygas ir pan. Praktikoje UAB „GECO investicijos“ susijusios bendrovės susidūrė su situacija, kad šilumos tiekėjai išduoda prisijungimo sąlygas, kuriose nustato neaiškias, dviprasmiškas sąlygas ir/arba sąlygas, sudarančias pagrindą atsirasti nepriklausomų šilumos gamintojų papildomoms išlaidoms. UAB „GECO investicijos“ žiniomis su tokia situacija yra susidūrę ir kiti nepriklausomi šilumos gamintojai. Dėl šilumos tiekėjų veiksmų yra sudaromos kliūtys nepriklausomiems šilumos gamintojams patekti į rinką ir/ar joje plėstis bei daroma žala vartotojų interesams. Šilumos tiekėjams sudarant kliūtis nepriklausomiems šilumos gamintojams gauti aiškias, nediskriminacines prisijungimo prie šilumos tiekimo tinklų sąlygas, kurios taip pat nenumatyty papildomų nepagrįstų prisijungimo prie tinklų išlaidų/kaštų, arba sudarant

BORENIUS

ADVOKATŲ KONTORA

kliūtis naudotis šilumos tiekimo tinklais iš esmės trukdo nepriklausomiems šilumos gamintojams įeiti į šilumos gamybos rinką, toje rinkoje plėstis arba veikti sąžiningomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis tokiu būdu veiksmingai konkuruojant tarpusavyje, taip pat ir su šilumos tiekėju, kuris konkuruoja su nepriklausomais šilumos gamintojais, taigi ir pažeidžia sąžiningos konkurencijos principą.

UAB „GECO investicijos“ nuomone, norimas valstybei ir visuomenei žalingų pažeidimų prevencijos tikslas būtų pasiektas detalizavus Sankcijų skyrimo taisyklių 16.5. punktą, jame numatant, kad Komisija turi teisę skirti sankcijas tais atvejais, kai nustatoma (įskaitant atvejus, kai nagrinėjamas pareiškėjo skundas ar prašymas išspręsti ginčą), kad energetikos įmonė savo veiksmais pažeidžia sąžiningos konkurencijos principus, t.y. nesuteikia teisės kitoms energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir/ar sistemomis arba tokią teisę apriboja, kitaip varžo kitų energetikos įmonių galimybes patekti į rinką ar plėstis joje arba kitaip riboja rinkos atvėrimo galimybes, arba atlieka bet kokius kitus konkurencijos iškraipymo ar apribojimo energetikos veikloje veiksmus.

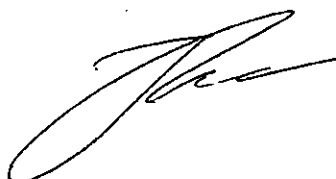
LR Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 10 straipsnio 2 dalis reikalauja, kad norminis teisės aktas būtų aiškus. Atsižvelgiant į tai, kad iš esmės nė vienas iš Projekto 16 punkto papunkčių aiškiai nenumato atsakomybės už aukščiau nurodytus energetikos įmonių veiksmus, labai tikėtina, jog energetikos įmonėms pavyktų išvengti įstatymų numatytos atsakomybės už šiuos sąžiningą konkurenciją sudarančius veiksmus, jeigu jų atsakomybę, jos pagrindus ir sąlygas reglamentuojantys teisės aktai nebus aiškūs.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, siūlome detalizuoti Sankcijų skyrimo taisyklių nuostatas numatant, kad Komisija energetikos įmonėms skiria sankcijas ir tais atvejais, kai nustatoma (įskaitant atvejus, kai nagrinėjamas pareiškėjo skundas ar prašymas išspręsti ginčą), kad energetikos įmonė savo veiksmais pažeidžia sąžiningos konkurencijos principus, t.y. nesuteikia teisės kitoms energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir/ar sistemomis arba tokią teisę apriboja, kitaip varžo kitų energetikos įmonių galimybes patekti į rinką ar plėstis joje arba kitaip riboja rinkos atvėrimo galimybes, arba atlieka bet kokius kitus konkurencijos iškraipymo ar apribojimo energetikos veikloje veiksmus.

Tikimės, kad bus atsižvelgta į mūsų pasiūlymą.

Pagarbiai

Advokatė

 Julija Kirkiilienė